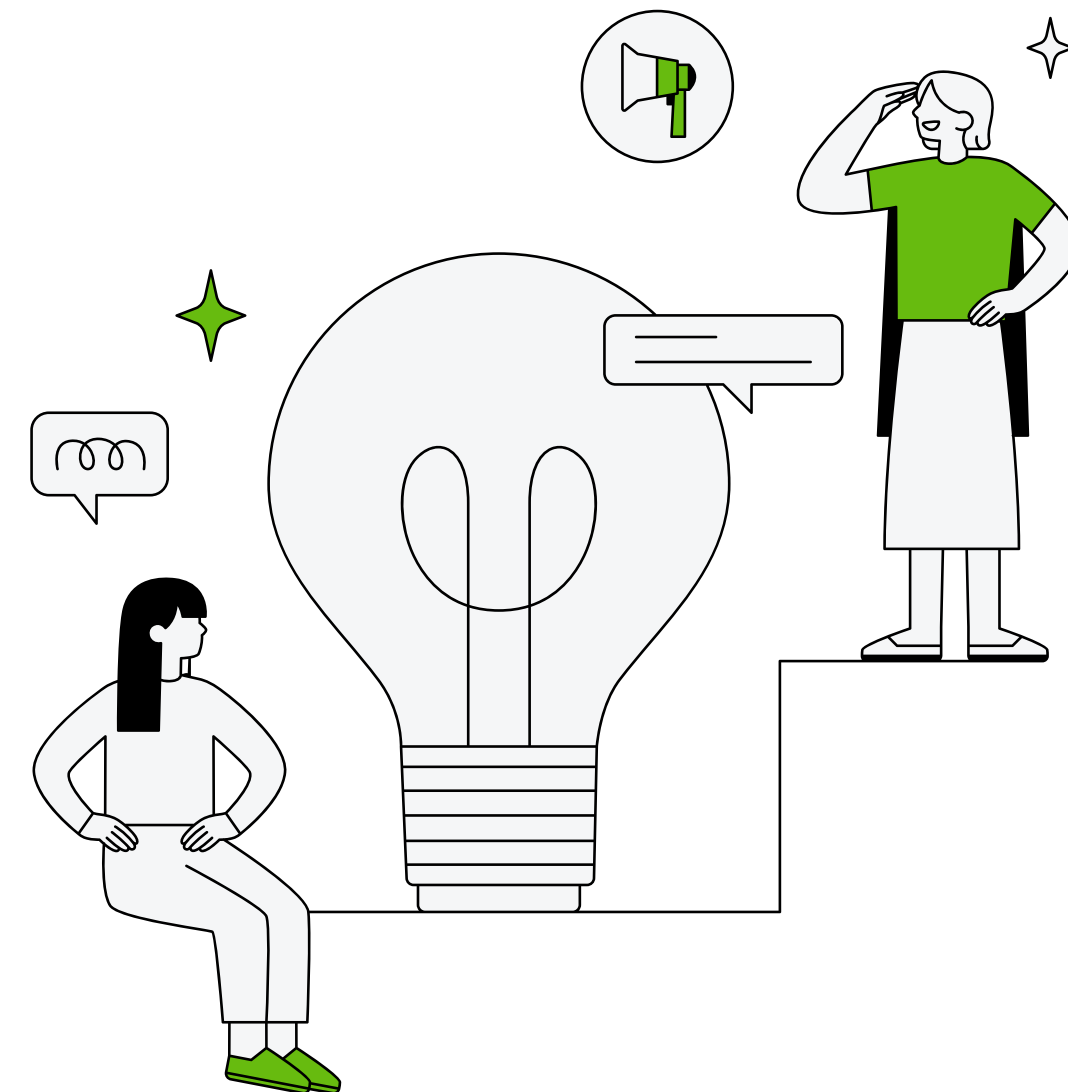

Van data tot dialoog

De kracht van responsieve datacoaching

IRIS DECABOOTER

Vlaamse
overheid

LATEN WE KENNISMAKEN

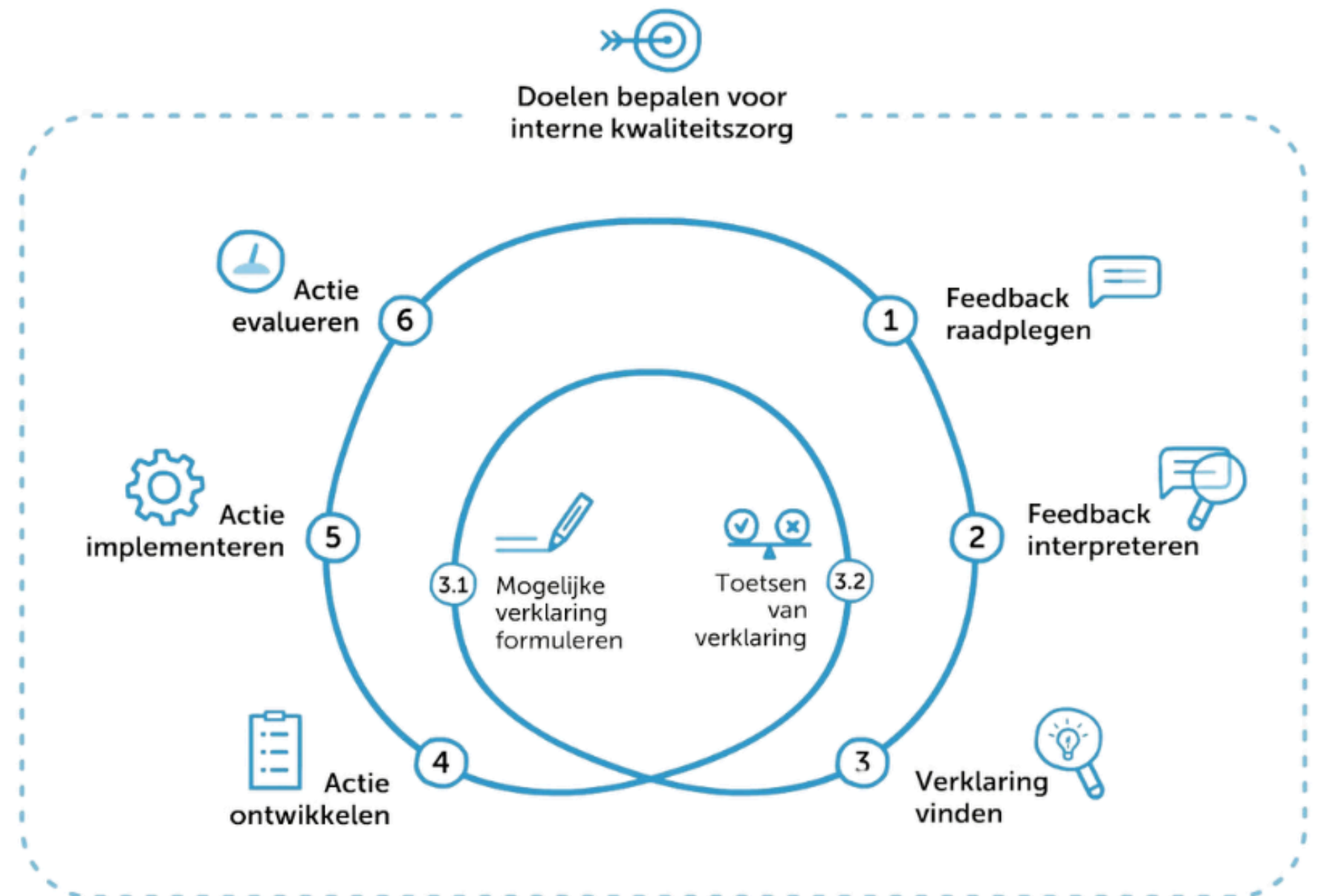
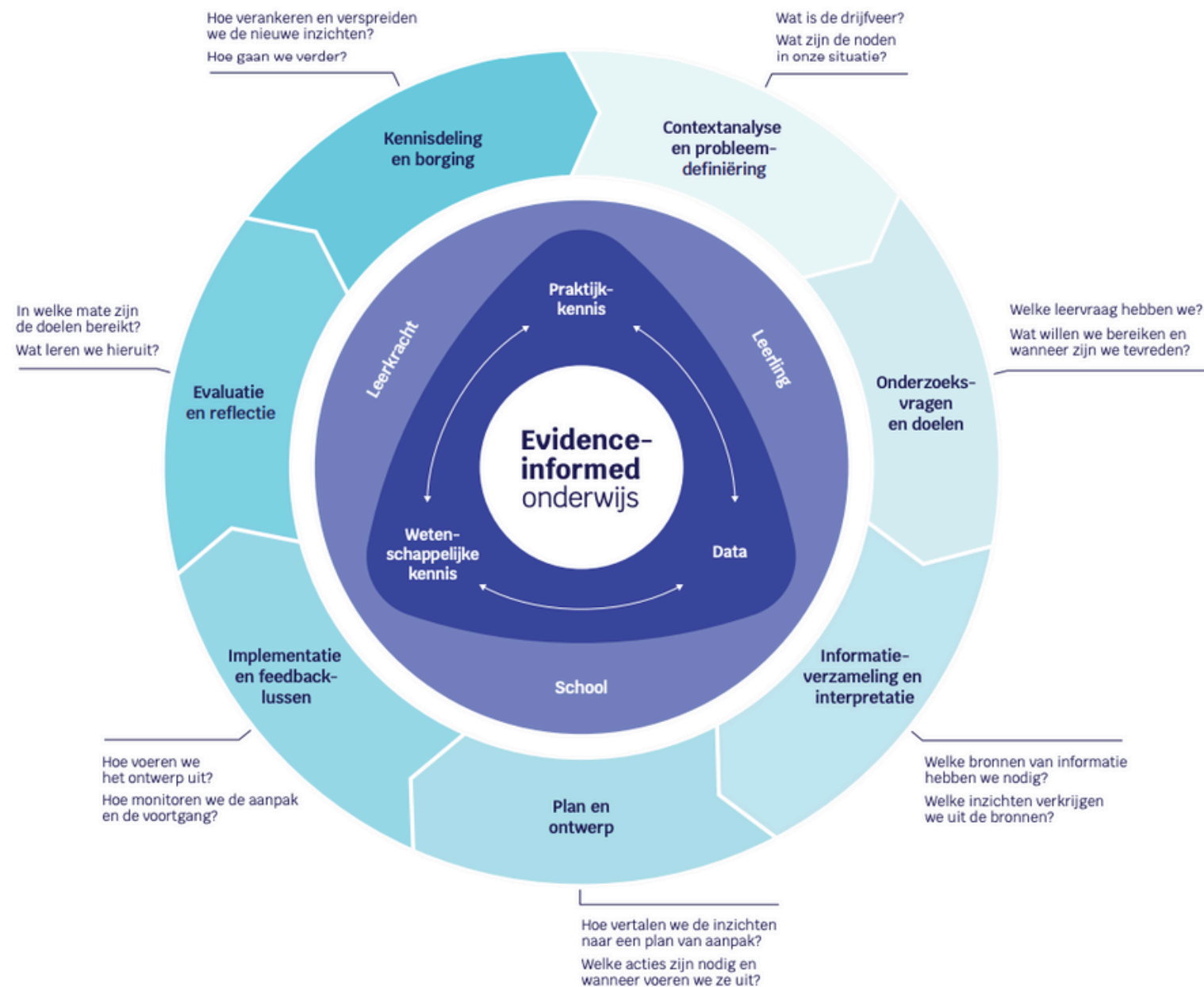

- Postdoc-onderzoeker en docent binnen de master basisonderwijs aan de UHasselt
- Werkzaam binnen het Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs

STEUNPUNT
CENTRALE TOETSEN
IN ONDERWIJS

TEAM SCHOOLFEEDBACK

Ontwikkeling van ondersteuning van schoolteams m.b.t. het aan de slag met **data uit de Vlaamse Toetsen**

GEKOPPELD ONDERZOEK

Onderzoek naar ondersteuning van schoolteams m.b.t. data-ondersteund werken

Lerende netwerken

Evidence use in professional learning networks:
Unraveling reflective inquiry as central driver

Doctoraat Ariadne Warmoes

Data coaching

Standardized testing in Flanders
The role of data coaching and an e-course in the
professionalization trajectories for the different
feedback

users in primary and secondary education

Doctoraat Iris Decabooter

E-cursus

DATA COACHING

‘Human support’ in de vorm van data-coaching als
waardvol binnen de ondersteuning van schoolteams

(Desimone & Park, 2017; Love et al., 2008; Marsh et al., 2010)

“

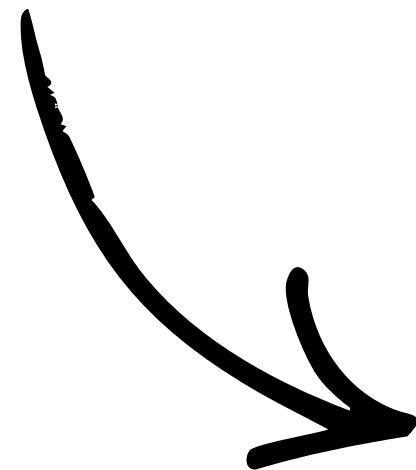
Een datacoach is een **onderwijsprofessional** die schoolteams begeleidt bij het werken met data via een **proces van gezamenlijke reflectie en onderzoek**, en ervoor zorgt dat data **continu, gezamenlijk en effectief wordt gebruikt** om het onderwijs en het leren van leerlingen te verbeteren (Love et al., 2008).

”

DATA COACHING

Bruggenbouwer als fundament voor succes binnen evidence-informed werken

2. Lerende organisatie

3. Bruggenbouwers

"Een bruggenbouwer is een verbindende professional die het team ondersteunt bij het samen (onder)zoeken, begrijpen, handelen en reflecteren."

Evidence-informed werken vraagt van onderwijsprofessionals dat ze hun beslissingen onderbouwen met inzichten uit verschillende bronnen. Dat is niet vanzelfsprekend. Bruggenbouwers kunnen de **brug slaan tussen wetenschap en praktijk**, kennis overbrengen én een leerproces op gang brengen. Het doel is om onderbouwde verandering te realiseren in functie van de leerlingen.

Met bruggenbouwers wordt evidence-informed werken **een gedeeld leerproces**, met impact op zowel klas- als schoolniveau. Bouw mee!

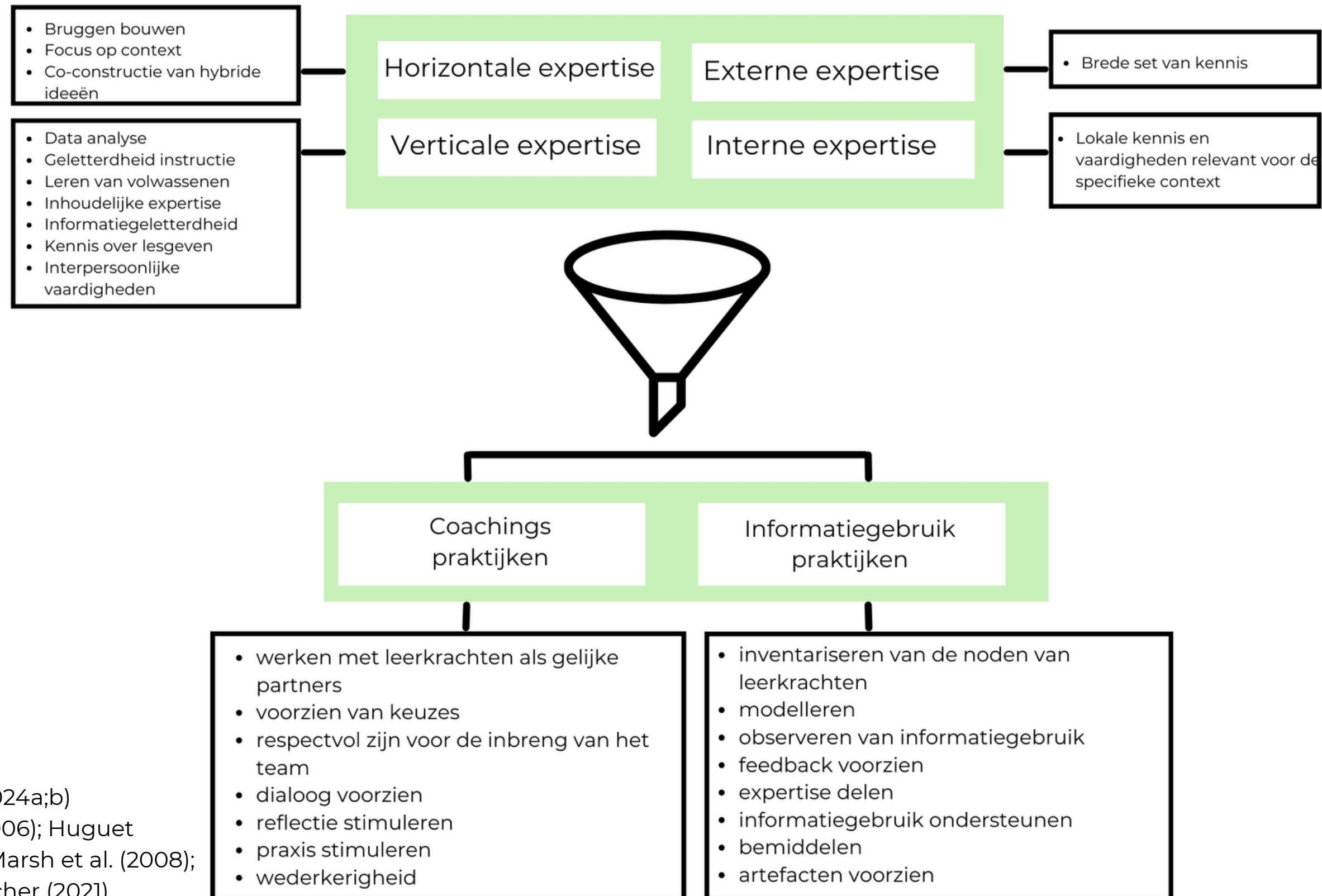
4. Leiderschap

5. Samenwerking

<https://leerpunt.be/evidence-informed-onderwijs/fundamenten-voor-succes>

DATA COACHING

Decabooter et al. (2024a;b)

o.b.v Killion & Harrison (2006); Huguet

et al. (2014); Love et al. (2008); Marsh et al. (2008);

Marsh et al. (2015); Visscher (2021)

DATA COACHING

Wie?

Hoe?

Wat?

DATA COACHING

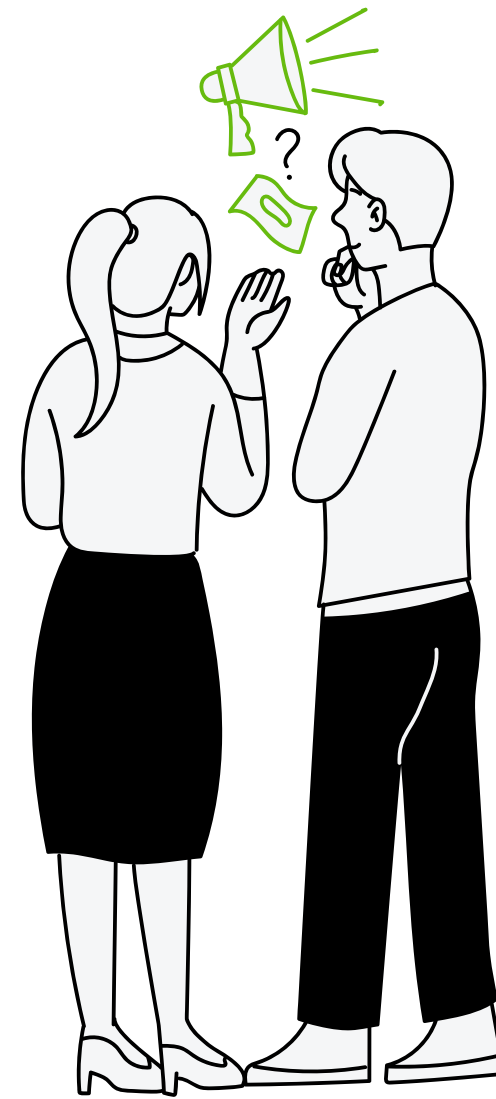

Decabooter et al. (2024a)

Decabooter et al. (2024b)

HOE ZIET DATA COACHING ERUIT IN DE PRAKTIJK?

Professionaliseringsinitiatieven
voor schoolteams gefocust op
data-based decision-making

DATA COACHING IN DE PRAKTIJK

- **Systematic review** van de literatuur naar data coaching in de praktijk
- Onderzoeksvragen
 - Wat is het **profiel** en wat zijn de **taken, kennis en vaardigheden van een datacoach** in scholen die aan de slag gaan met data?
 - Hoe verloopt de **professionalisering** van datacoaches?
- Methodologie
 - Selectie van database (ERIC, ProQuest Education, Web of Science)
 - Zoektermen gebaseerd op theoretisch kader en onderzoeksvragen
 - Gebruik van inclusie- en exclusiecriteria
 - n = 20 studies
 - Analyse in NVivo

DATA COACHING IN DE PRAKTIJK

Vormgeving

Voornamelijk:

- deeltijds
- tijdelijk
- extern

Taken

Voornamelijk
ondersteuning m.b.t.
datagerelateerde taken

- data ondersteuning in groep
- individuele data gerelateerde taken

Expertise

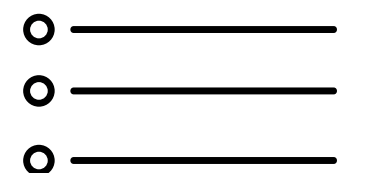
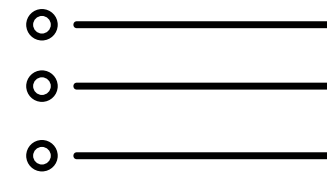
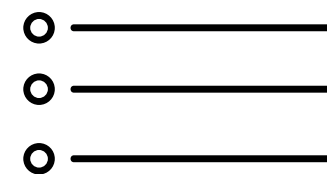
Voornamelijk
verticale expertise
wordt beschreven

horizontale expertise

DATA COACHING IN DE PRAKTIJK

Verschillende profielen

- De onderzoeker (n = 9)
- De expert-leerkracht (n = 7)
- Het manusje van alles (n = 2)
- De data expert (n = 1)
- De consultant (n = 1)

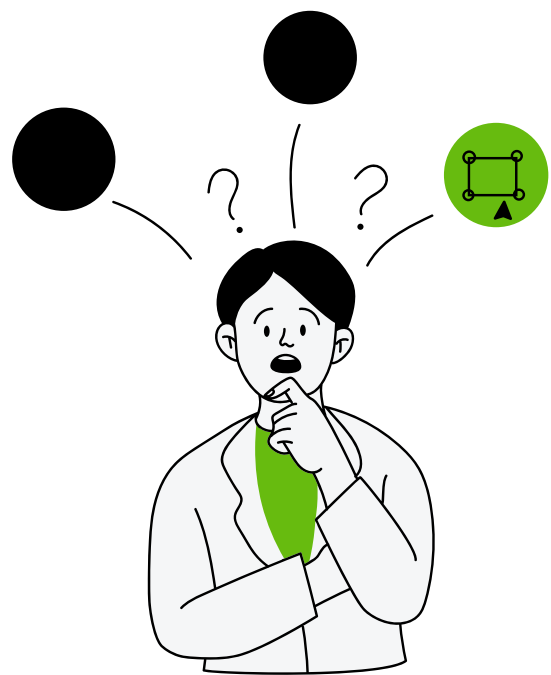
DATA COACHING IN DE PRAKTIJK

Is het dan louter pick and choose?

Een effectieve data coach

- combineert **inhoudelijke expertise** (weten wat data betekenen)
- met **coachende kwaliteiten** (anderen empoweren in plaats van sturen)
- en **contextgevoeligheid** (afstemmen op de schoolpraktijk).

(Marsh et al., 2006; Marsh et al., 2010; Jimerson et al., 2016)

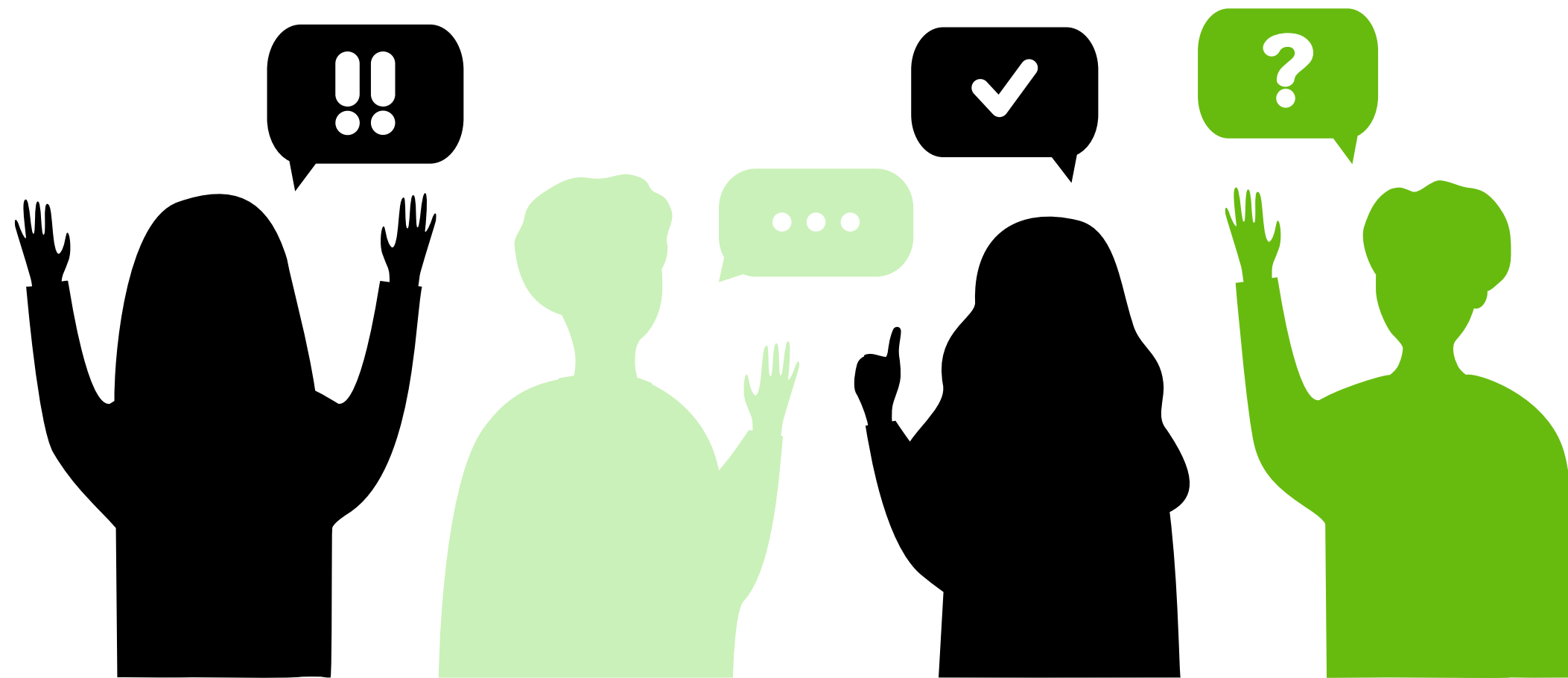
WAT ZEGGEN EXPERTS?

Wat zeggen academische experts en experts in het werkveld over data coaching?

WAT DENKEN JULLIE?

Als scholen vandaag een data coach inschakelen, wat verwachten jullie dan van zo'n persoon/personen?

WAT DENKEN JULLIE?

Als scholen vandaag een data coach inschakelen, wat verwachten jullie dan van zo'n persoon/personen?

1. Technische ondersteuning

(data analyseren, overzichten maken,.....)

2. Begeleiding van gesprekken

(teams helpen interpreteren, vragen stellen, dialoog structureren)

3. Vertaling naar de klaspraktijk

(wat betekent dit concreet voor ons handelen?)

WAT ZEGGEN EXPERTS?

- **Needs assessment** met betrekking tot data coaching vanuit verschillende perspectieven
- Onderzoeksvragen
 - Welke **praktijken** wordt van een datacoach verwacht volgens academici en praktijkexperten?
 - Welke **competenties** zijn volgens academici en praktijkexperten vereist voor een datacoach?
 - Hoe **conceptualiseren** academici en praktijkexperten de rol van een datacoach?
- Methodologie
 - Semi-gestructureerde interviews met **academici** (n = 14)
 - Focusgroepgesprekken en interviews met **onderwijsexperts**: (n = 75)
 - Schoolleiders:
 - BaO: n= 18
 - SO: n = 12
 - Leerkrachten
 - BaO: n = 22
 - SO: n = 11
 - Pedagogisch begeleiders
 - SO: n = 12

WAT ZEGGEN EXPERTS?

Academici beschrijven een breder takenpakket, inclusief coaching, capaciteitsopbouw en kritische reflectie.

Voorkeur voor meerdere coaches, intern én extern, met voldoende vertrouwen en ervaring en een permanente positie

Schoolleiders en leerkrachten duiden vooral op technische ondersteuning en dataverwerking.

Pedagogische begeleiders zien zichzelf als mogelijke trainers van interne datacoaches.

		Academic experts	School leaders		Teachers		Pedagogical counseling service
			PE	SE	PE	SE	
Duration of appointment	Temporary	get the team 'on track'	get the team'on track'		get the team 'on track'	ensure new input	
	Permanent		sustainability	sustainability	sustainability	sustainability	sustainability
Sort of appointment	Part time	combination with a job as a teacher	combination with a job as a teacher, practical restrictions	combination with a job as a teacher , practical restrictions	combination with a job as a teacher , practical restrictions	combination with a job as a teacher, , practical restrictions	depends on size of the school
	Full time		if this is a large school	if this is a large school	if this is a large school		one point of contact
Position	Internal	knows school context, has trust of school team	knows school context, has trust of school team	knows school context, has trust of school team	knows school context, has trust of school team	knows school context, has trust of school team	knows school context, more approachable
	External	more objective an thus can create a safe space	has an objective, neutral view		has an objective, neutral view	has an objective, neutral view	has an objective neutral view

		Academic experts	School leaders		Teachers		Pedagogical counseling service
			PE	SE	PE	SE	
DBDM tasks	Analyze school profile						
	Shared commitment						
	Model data use						
	Monitor progress and process						
	Provide feedback						
	Take up the role of a team leader						
	Conduct individual data tasks						
	Provide data support						
	Develop artifacts						
	Meet with school leader						
	Build capacity						

		Academic experts	School leaders		Teachers		Pedagogical counseling service
			PE	SE	PE	SE	
Coaching tasks	Specific tasks during team meetings						
	Create cognitive dissonance						
	Be a critical friend						
	Stimulate collaboration						

Meer vanzelfsprekend en belangrijk volgens academische experts

	School leaders		Teachers		Pedagogical counseling service
	PE	SE	PE	SE	
One coach					+
Multiple coaches					
Special needs teacher					
School leader					
Pedagogical counseling service					
IT coördinator					
Teacher					
Lead teacher					
Quality coördinator					
Policy employee					

TAKE AWAYS

Binnen schoolteams is reeds een eerste begrip van DBDM aanwezig, met ruimte voor verdere verdieping

TAKE AWAYS

Binnen schoolteams is reeds een eerste begrip van DBDM aanwezig, met ruimte voor verdere verdieping

Context is van belang bij het vormgeven van data coaching

CONCEPTUALISERING VAN RESPONSIEVE EN CONTEXTGEVOELIGE PROFESSIONALISERING

Responsieve professionalisering

- Flexibel aangepast aan wie leert: voorkennis, motivatie, behoeften
- Voorbeelden: differentiatie op basis van profielen, noden van het team, format en tempo van e-learning, coachingsvormgeving,....

Contextgevoelig professionalisering

- Aangepast aan waar geleerd wordt, schoolomgeving: schoolcultuur, fase van beleidsontwikkeling, leiderschap, mate van autonomie,...
- Voorbeelden: verschillen basis- vs. secundair, vertrouwen in datagebruik, datacultuur, teamdynamieken.....

Waarom belangrijk?

- Geen PI werkt/is universeel (e.g. onderzoek van Merchie et al., 2016)
- Duurzame impact/transfer vereist afstemming op realiteit van gebruikers en omgeving

CONCEPTUALISERING VAN RESPONSIEVE EN CONTEXTGEVOELIGE PROFESSIONALISERING

Responsieve professionalisering

- Flexibel aangepast aan wie leert: voorkennis, motivatie, behoeften
- Voorbeelden: differentiatie op basis van profielen, noden van het team, format en tempo van e-learning, coachingsvormgeving,....

Contextgevoelig professionalisering

- Aangepast aan waar geleerd wordt, schoolomgeving: schoolcultuur, fase van beleidsontwikkeling, leiderschap, mate van autonomie,...
- Voorbeelden: verschillen basis- vs. secundair, vertrouwen in datagebruik, **datacultuur**, teamdynamieken.....

Waarom belangrijk?

- Geen PI werkt/is universeel (e.g. onderzoek van Merchie et al., 2016)
- Duurzame impact/transfer vereist afstemming op realiteit van gebruikers en omgeving

TAKE AWAYS

Binnen schoolteams is reeds een eerste begrip van DBDM aanwezig, met ruimte voor verdere verdieping

Context is van belang bij het vormgeven van data coaching

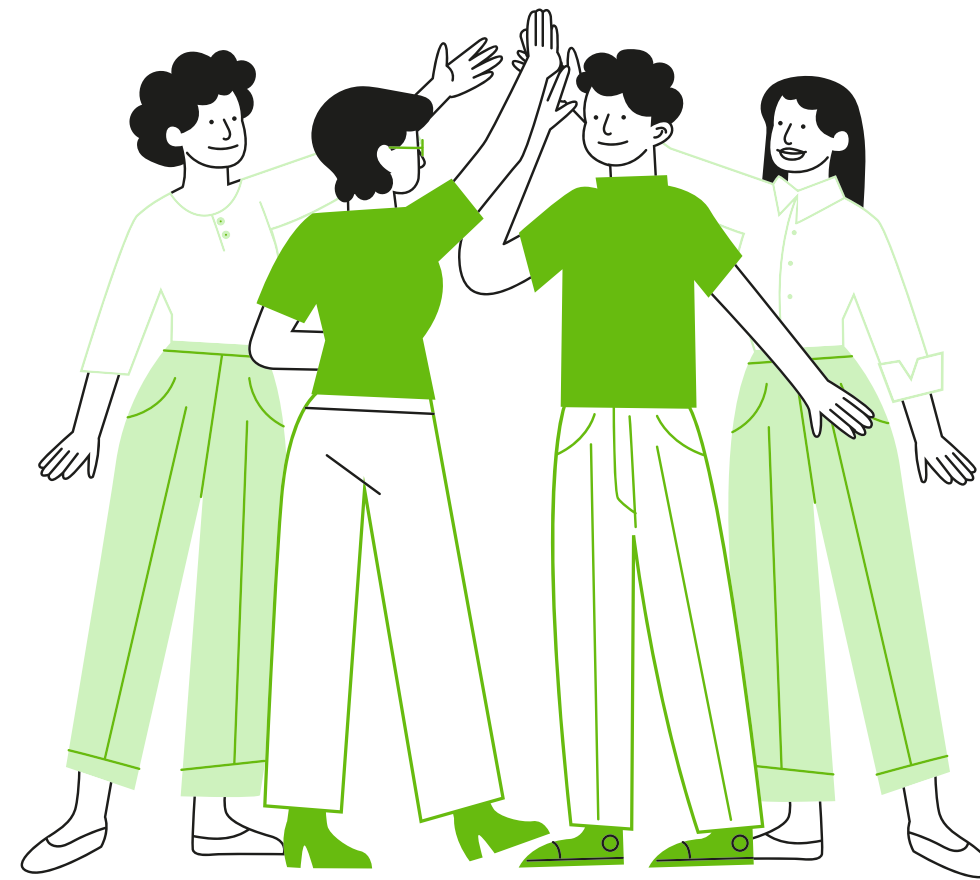
Datacultuur als fundamenteel aspect

DATA CULTUUR

“Onderwijsomgeving waarin het gebruik van data een integraal onderdeel is van de dagelijkse onderwijspraktijk.

Dit betekent dat leraren, schoolleiders en beleidsmakers niet alleen data verzamelen, maar deze ook actief analyseren en gebruiken om hun lesmethoden, leerplannen en besluitvormingsprocessen te verbeteren.”

(Datnow & Park, 2014)

6 factoren die de data cultuur beïnvloeden

(Lasater et al., 2019)

Vertrouwen & samenwerking

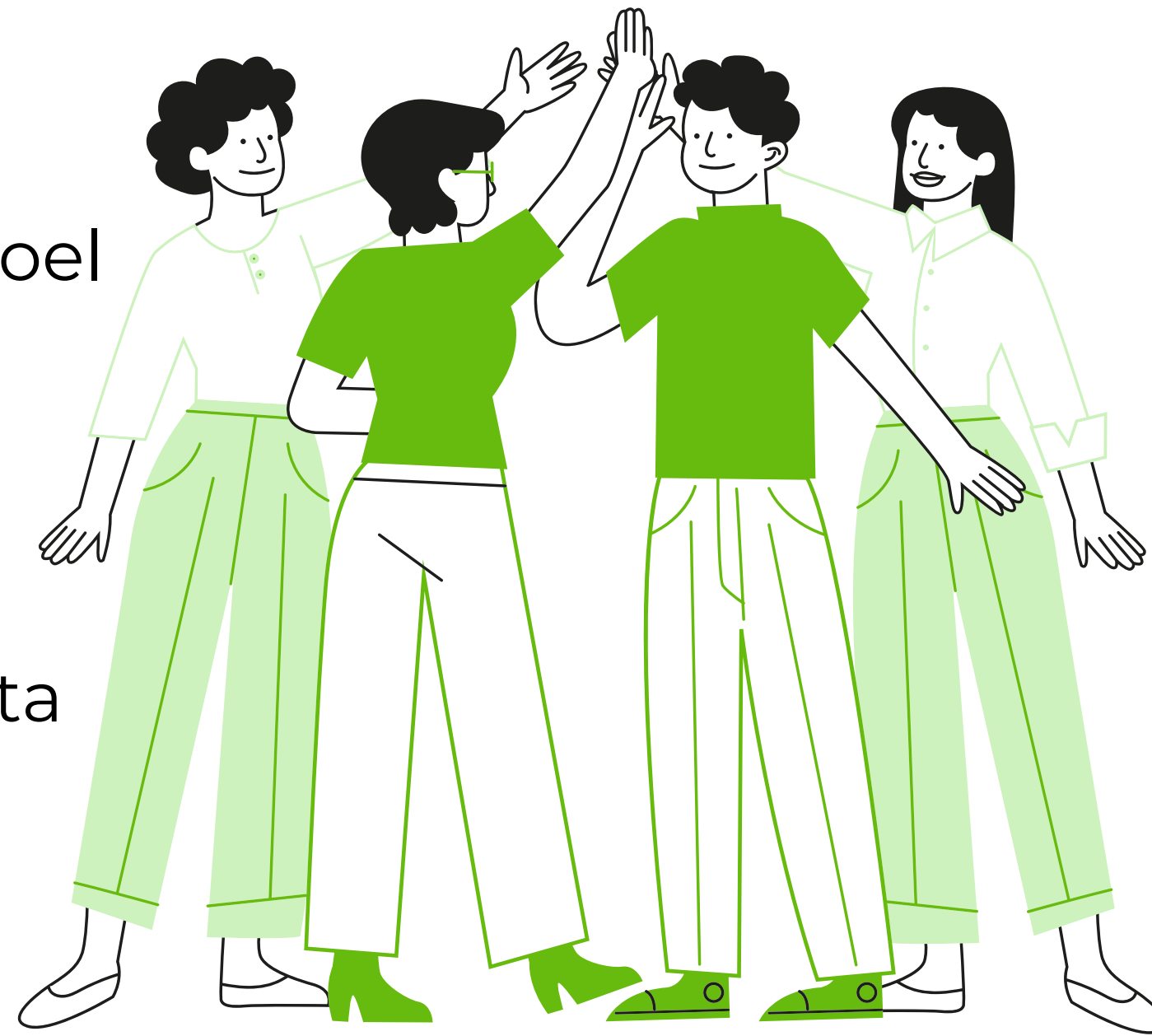
Duidelijk doel en zinvol
gebruik

Data als middel, niet als doel

Verwachtingen van
leiderschap en professionele
autonomie

Eigenaarschap over data

Competentie van leiders

TAKE AWAYS

Binnen schoolteams is reeds een eerste begrip van DBDM aanwezig, met ruimte voor verdere verdieping

Context is van belang bij het vormgeven van data coaching

Datacultuur als fundamenteel aspect

Data coaching hoeft niet nieuw te zijn

TAKE AWAYS

Binnen schoolteams is reeds een eerste begrip van DBDM aanwezig, met ruimte voor verdere verdieping

Context is van belang bij het vormgeven van data coaching

Datacultuur als fundamenteel aspect

Data coaching hoeft niet nieuw te zijn

Durf in gesprek te gaan en noden te bespreken

WAAROM IS DATA COACHING (NOG) NIET INGEBURGERD IN VLAANDEREN?

WAAROM IS DATA COACHING (NOG) NIET INGEBURGERD IN VLAANDEREN?

- **Onvoldoende roldefinitie en professioneelskader**
 - onbekend is onbemind?
- **Beperkte beleidsmatige verankering**
 - coachingsinitiatieven ad hoc i.p.v. structureel
- **Beperkt draagvlak of weerstand in de praktijk**
 - negatieve connotatie, ook weer: onbekend is onbemind
- **Onvoldoende tijd en ruimte in scholen**
 - verankering in bestaande structuren is essentieel
- **Weinig voorbeelden of good practices**
- **Fragmentatie tussen verschillende actoren die professionalisering kunnen bieden**
 - initiatieven lopen naast elkaar

Voor het schooljaar 2025-2026 is op zoek naar een:

Stafmedewerker Data en IKZ

De aanstelling start op 1 september en wordt bij een positieve evaluatie na één schooljaar verlengd.

1 [Functieomschrijving](#)

Je werkt in opdracht van de algemeen directeur en diens adjunct rond data-analyse en kwaliteitszorg. Bij uitbreiding is jouw werk faciliterend voor het hele directieteam.

... ..

Vacature Beleidsmedewerker Data-analyse & Kwaliteitszorg (50%)

Bouw mee aan een krachtig OZCS-verhaal. Van binnenuit.

We zoeken voor een gedreven collega om aan de slag te gaan als projectmedewerker voor het BaO en het SO (50%) met **een interesse en deskundigheid in het gebruik van data voor het voeren en/of ondersteunen van een onderbouwd onderwijskundig beleid in onze scholen**. Je hoofdopdracht bestaat uit het concreet begeleiden van basis- en secundaire scholen in regio Brussel.

“De toekomst en kracht van datagebruik in onderwijs ligt niet in uniformiteit, maar in maatwerk: daar waar differentiatie en vertrouwen elkaar ontmoeten, groeit duurzame verandering.”

DANK JULLIE WEL!

 iris.decabooter@uhasselt.be

 Leer
punt

 Vlaamse
overheid

 UHASSELT

REFERENCES

Datnow, A. & Park, V. (2014). *Data-driven leadership*. Jossey-Bass Leadership Book Series. San Francisco, CA: Jossey-Bass/Wiley Inc.

Decabooter, I., Warmoes, A., Consuegra, E., Van Gasse, R., & Struyven, K. (2024a). The Data Coach Chronicles: A systematic review of human support for making data-based decision-making a success. *Teaching and Teacher Education*, 146, [104641]. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104641>

Decabooter, I., Warmoes, A., Consuegra, E., Van Gasse, R., Goffin, E., & Struyven, K. (2024b). Bridging perspectives: Insights from different stakeholders on data coaching in education. *Studies in Educational Evaluation*, 83, 101392. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2024.101392>

Desimone, L. M., & Park, K. (2016). Instructional Coaching as High-Quality Professional Development. *Theory Into Practice*, 56(1), 3–12.<https://doi.org/10.1080/00405841.2016.1241947>

Huguet, A., Marsh, J. A., & Farrell, C. (2014). Building Teachers’ Data-use Capacity: Insights from Strong and Developing Coaches. *Education Policy Analysis Archives*, 22, 52. <https://doi.org/10.14507/epaa.v22n52.2014>

Jimerson, J. B., & Wayman, J. C. (2016). Professional learning for using data: Examining teacher needs & supports. *Teachers College Record: The Voice of Scholarship in Education*, 117(4), 1–36. <https://doi.org/10.1177/016146811511700405>

Killion, J., & Harrison, C. (2006). *Taking the lead: New roles for teachers and school-based coaches*. Oxford, OH: National Staff Development Council.

Lasater, K., Albiladi, W. S., Davis, W. S., & Bengtson, E. (2019). The data culture continuum: An examination of school data cultures. *Educational Administration Quarterly*, 56(4), 533–569. <https://doi.org/10.1177/0013161X19873034>

Love, N., Stiles, K.E., Mundry, S., & DiRanna, K. (2008). *The data coach's guide to improving learning for all students: unleashing the power of collaborative inquiry* (1st ed.). Corwin Press.

Marsh, J. A., Pane, J. F., & Hamilton, L. S. (2006). *Making Sense of Data-Driven Decision Making in Education: Evidence from Recent RAND Research*. RAND Corporation.

Marsh, J. A., McCombs, J. S., & Martorell, F. (2010). How Instructional Coaches Support Data-Driven Decision Making: Policy Implementation and Effects in Florida Middle Schools. *Educational Policy*, 24(6), 872–907. <https://doi.org/10.1177/0895904809341467>

Marsh, J. A., Bertrand, M., & Huguet, A. (2015). Using Data to Alter Instructional Practice: The Mediating Role of Coaches and Professional Learning Communities. *Teachers College Record: The Voice of Scholarship in Education*, 117(4), 1–40. <https://doi.org/10.1177/016146811511700411>

Merchie, E., Tuytens, M., Devos, G., & Vanderlinde, R. (2018). Evaluating teachers’ professional development initiatives : towards an extended evaluative framework. *Research papers in education*, 33(2), 143–168.<https://doi.org/10.1080/02671522.2016.1271003>

Visscher, A. (2021). On the value of data-based decision making in education:The evidence from six intervention studies. *Studies in EducationEvaluation*, 69. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2020.100899>